

ONTWERPBESLUITEN HOUDENDE UITVOERING VAN DE ARTIKELEN 21, 22 EN 25 VAN DE ORDONNANTIE VAN 26 MAART 2009 TOT BEVORDERING VAN HET ONDERZOEK, DE ONTWIKKELING EN DE INNOVATIE

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 21 september 2010

Aanhangigmaking

Bij de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (ESRBHG) werd op 23 augustus 2010 een adviesaanvraag aanhangig gemaakt door de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die belast is met Tewerkstelling, Economie, Wetenschappelijk Onderzoek en Buitenlandse Handel, met betrekking tot de ontwerpbesluiten houdende uitvoering van de artikelen 21, 22 en 25 van de ordonnantie van 26 maart 2009 tot bevordering van het onderzoek, de ontwikkeling en de innovatie.

Na onderzoek door zijn Commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën tijdens haar zittingen van 8 en 17 september 2010, die samen met de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden gehouden, brengt de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het volgend advies uit.

Advies

Algemene beschouwingen

De Raad verwelkomt deze drie besluiten tot uitvoering van de artikelen 21, 22 en 25 van de ordonnantie van 26 maart 2009 tot bevordering van het onderzoek, de ontwikkeling en de innovatie. Door de ondernemingen ertoe aan te zetten om het onderzoek en de innovatie verder uit te bouwen, zullen deze drie maatregelen het Brussels gewest met name toelaten om de Europese doelstellingen te verwezenlijken met betrekking tot de Strategie 2020 inzake de stimulering van het onderzoek en de innovatie.

Vanuit budgettair oogpunt zijn **de leden van de Raad** van oordeel dat deze drie nieuwe initiatieven, die worden bedoeld in de artikelen 21, 22 en 25 van de ordonnantie van 26 maart 2009, slechts zullen kunnen worden overwogen in het kader van een bijkomende enveloppe. Het zou bijgevolg wenselijk zijn dat de begroting voor onderzoek van het Gewest wordt verhoogd en dat bijkomende middelen zouden worden toegekend om toe te laten dat deze nieuwe maatregelen naast de bestaande maatregelen zouden kunnen bestaan. In de mate van het mogelijke zouden de twee nieuwe maatregelen (innovatieve starters en diensten voor advies en ter ondersteuning van innovatie), die worden voorgesteld, in de eerste plaats moeten worden toegekend voor de projecten die passen in het verlengde van de bestaande projecten.

Gelet op de nieuwigheid van deze drie maatregelen wensen **de leden van de Raad** stellig dat een brede informatiecampagne zou worden gevoerd ten aanzien van de verschillende begunstigden, met het doel hen in te lichten over deze nieuwe mogelijkheden.

Bijzondere beschouwingen

Besluit houdende uitvoering van artikel 21 (innovatieve starters) van de ordonnantie van 26 maart 2009

De Raad onderstreept dat het belangrijk is om rekening te houden met de excellentie van het project bij de keuze die zal worden gemaakt na de projectenoproep. Aangezien het zich handelt om een nieuwe maatregel, wensen zij dat het systeem van de projectoproepen jaar na jaar aan een evaluatie zou worden onderworpen.

De Raad wenst eveneens dat voor dit initiatief reeds in 2011 een oproep tot projecten zou worden gedaan.

De representatieve organisaties van de middenstand menen dat de wedstrijdformule niet de meest aangewezen maatregel is en dat andere mechanismen moeten worden aanbevolen om de innovatie bij innovatieve starters te bevorderen.

Besluit houdende uitvoering van artikel 22 (diensten voor advies en ter ondersteuning van innovatie)

De Raad stelt voor om in artikel 4, § 1 de bewoordingen «... *zijn gedrag te veranderen door hem ertoe aan te sporen...* » te schrappen. De zin wordt bijgevolg : « *De steun moet de begunstigde ertoe bewegen zijn activiteiten op het gebied van OOI te versterken en OOI-projecten te doen ontstaan die er zonder de steun niet zouden zijn gekomen of die minder groot zouden zijn geweest* ».

Besluit houdende uitvoering van artikel 25 (bedrijfsdoctoraten)

In het unaniem advies nr 25¹ van de Raad voor het Wetenschapsbeleid bestond het voorgesteld programma « Prigogine » uit twee luiken : *een ondersteuning van de ondernemingen die een onderzoeker aanwerven om hun technologisch potentieel uit te breiden (bedrijfsstage), enerzijds, en een ondersteuning van de ondernemingen of universiteiten die een promovendus aanwerven om een bedrijfsdoctoraat te maken (bedrijfsdoctoraat), anderzijds.* **De leden van de Raad** betreuren dat enkel de tweede piste van het bedrijfsdoctoraat werd weerhouden en dat de universiteiten de enige begunstigten zijn. Zij herinneren aan de inhoud van hun advies, namelijk : « *het initiatief heeft tot doel een reële technologieoverdracht naar bedrijven te creëren en de samenwerking tussen onderzoeks- en de bedrijfswereld te versterken. Tegelijkertijd wordt ze ook administratief erg eenvoudig gehouden waardoor de drempel voor de bedrijven laag is om hiervan gebruik te maken. Tot slot is het de bedoeling de commercialisatiegraad van de onderzoekresultaten te gaan verhogen.* ». Zij voegen eraan toe dat het belangrijk is dat het gaat over een 'market-driven' advies en dat de onderneming en de universiteit zouden handelen als twee copiloten. De werkwijze wat betreft het samenwerkingsakkoord dient bijgevolg te worden herzien.

De Raad wenst dat een typecontract of op zijn minst een model van contract zou worden opgesteld waarin alle clausules zijn opgenomen die onontbeerlijk zijn volgens het IWOIB, de universiteit en de onderneming in het kader van de uitgebouwde samenwerking. Hij herinnert in dit verband aan de bewoordingen van het advies nr 25 van de RWB^{BHG} volgens hetwelke « *een bindende samenwerkingsovereenkomst wordt afgesloten tussen de ondernemingen, de Brusselse overheid en de universiteit. Deze overeenkomst definieert o.m de*

¹ Met betrekking tot een nieuw programma, « Prigogine » genaamd, waardoor ondernemingen kunnen beroep doen op een onderzoeker om hun technologisch potentieel te verhogen en waardoor promovendi hun proefschrift kunnen opstellen in een industriële omgeving.

aanwervingsmodaliteiten van de doctoraatsstudent, de tijd die zal besteed worden in het bedrijf en de universiteit, de vertrouwelijkheid van de onderzoeksresultaten, de exploitatie van de onderzoeksresultaten, het publicatierecht en de verdeling van de werkingskosten. (...). Hierin kunnen eveneens extra voorwaarden inzake toegang tot infrastructuur, respect van interne reglementen, verzekeringen e.a worden gespecificeerd ».

De Raad voegt er nog aan toe dat het modelcontract zodanig dient opgesteld te worden dat het de behoefte van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan accurate innovatie-indicatoren zo goed mogelijk helpt in te vullen. Met name moet het modelcontract voorzien in de systematische registratie van een aantal sleutelkenmerken van het bedrijfsdoctoraat. Dit contract zal eveneens de rechten van de promovendus moeten beschermen in het kader van zijn activiteiten in de onderneming, niet enkel inzake preventie en gezondheid op het werk, maar eveneens om het specifiek karakter van zijn onderzoeksactiviteiten te waarborgen.

Gelet op de mogelijke gevoeligheden van sommige aspecten die ressorteren onder de intellectuele eigendom, dringen **de leden van de Raad** erop aan dat deze kwestie duidelijk zou worden geregeld in de overeenkomst tussen de partijen, en wel voor het begin van het project. Advies nr 25 van de RWB^{BHG} stelt overigens voor dat « *alle punten rond intellectuele eigendom en vertrouwelijkheid van onderzoeksresultaten voor de start van het doctoraat moeten worden uitgeklaard tussen de betrokken partijen. Intellectuele eigendomsrechten en vertrouwelijkheid mogen geen reden zijn voor uitstel of aflasten van de verdediging van het doctoraat* ».

De leden van de Raad wensen dat het IWOIB de oproep zou afstemmen op de academische kalender vermits het gaat over proefschriften.

De Raad wenst eveneens dat voor dit initiatief reeds een oproep tot projecten zou worden verricht in 2011.

De Raad stelt zich vragen over de relevantie van artikel 4§1. De begunstigde is namelijk een universiteit of onderzoekscentrum en geen onderneming. Zij stellen bovendien voor om de bewoordingen « *...zijn gedrag te veranderen door hem ertoe aan te sporen...* » te schrappen.

Gelet op de wachttijden en het ritme van de lancering van de programma's zou een degelijk gerechtvaardigde afwijking op artikel 4§2 moeten worden toegestaan indien de onderzoeker reeds sedert tenminste 6 maanden actief is in de instelling of indien hij er werkzaam is met het statuut van stagiair (bezoldigd of op basis van een overeenkomst).

In artikel 7 §2 moet de voorwaarde van de innoverende starter worden geschrapt. Het handelt zich ongetwijfeld om een manipulatiefout.

De Raad behoudt zich het recht voor om zijn advies desgevallend aan te vullen na kennis te hebben genomen van het advies dat is uitgebracht door de Raad voor het Wetenschapsbeleid.

*
* *